

Västbanken/Gaza

Innehåll

1. Politisk utveckling	3
2. Ekonomisk utveckling	7
3. Social utveckling	11
4. Det svenska biståndssamarbetet	13
Allmänt	13
Barns välfärd	15
Sysselsättningsskapande program	16
Stöd till upprätthållande av samhällsservice	17
Humanitärt bistånd	18
Övriga insatser	19
Kultur	21
MR/Demo	22
5. Samordning bland biståndsgivare	23

Utgiven av Sida 2003

Asienavdelningen

Författare:

Tryckt av Elanders Novum AB, 2003

Artikelnummer:SIDA2592sv

1. Politisk utveckling

Våldsnivån i den israelisk-palestinska konflikten har varit fortsatt hög under rapporteringsperioden. Från den andra intifadans utbrott i sept 2000 till mars 2003 har 2 250 palestinier och 700 israeler dödats. De israeliska militära operationerna (Operation Determined Path) på de palestinska områdena kan sägas ha genomgått en konsolidering under andra hälften av 2002 jämfört med återockupationen (Operation Defensive Shield) under våren. Sedan början av 2003 har våldsspiralen återigen intensifierats. MR-läget och den humanitära situationen har ytterligare försämrats, vilket också konstateras i FN-rapporter. FN-rapportören för MR-läget på Västbanken och i Gaza (VB/G) pekar på, att både israeliska armén (IDF) i operationerna på VB/G och palestinska grupper utan åtskillnad dödar oskyldiga civila. Rapportören konstaterar dock, att 'det är svårt att karakterisera den israeliska reaktionen på palestinskt våld som proportionerlig'. Gaza som inte var lika hårt utsatt för IDF-operationer under våren 2002, har däremot varit föremål för ett stort antal intrång sedan början av 2003, då bl a stora jordbruksområden ödelagts och mekaniska verkstäder förstörts med hänvisning till att där skulle tillverkas vapen.

IDF har fortsatt utfärdat utgångsförbud för städer och byar på VB/G under hänvisning till säkerhetsskäl. Från juni till december 2002 beräknas i genomsnitt 37 orter och ca 550 000 personer dagligen ha varit under utgångsförbud. I kombination med avspärrningar (ca 150 militära checkpoints på Västbanken och 20–30 i Gaza samt ca 400 andra vägspärrar) försvårar eller omöjliggör detta person- och godstrafik också mellan orter på Västbanken och i Gaza med svåra följder för ekonomisk aktivitet, möjligheter till kontinuerlig skolgång och tillgång till medicinsk vård m m.

De israeliska bosättningarna (settlements) i VB/G har fortsatt byggts ut (ofta under hänvisning till 'naturlig tillväxt'). Nya s k 'settlement outposts', som även den israeliska regeringen i princip betraktar som illegala, har tillkommit. Bosättningarna och de militära säkerhetszonerna samt det omfattande nybyggda vägsystemet reserverade för dessa (s k bypass roads) upptar idag 42% av Västbankens yta och 30% av Gazas. Antalet bosättare är nu ca 400 000 varav ungefär 7 000 i Gaza. Stora koncentrationer finns runt Jerusalem, varför det palestinska östra Jerusalem i praktiken håller på att skäras av från övriga Västbanken.

Uppförandet av den s k säkerhetsmuren (security fence) i nordvästra delen av Väst-banken, samt kring delar av Jerusalem och Betlehem, pågår i snabb takt. Muren följer ofta inte Gröna linjen (1967 års gräns) utan läggs inne på palestinska områden. Muren med omgivande säkerhetszon skär nu av många byar från deras åkermark och vattenresurser, och stänger därmed också av invånarnas försörjningsmöjligheter. Enligt planerna kommer den att skära in i långa flikar på Västbanken för att förena större bosättningar med Israel.

Från palestinsk sida hävdas ofta, att alla dessa israeliska 'facts on the ground' – vilka resulterar i en samling spridda, så gott som helt isolerade småområden – i praktiken kommer att omöjliggöra tillskapandet av en livskraftig palestinsk stat av det slag president George Bush skisserade i sitt tal den 24 juni 2002. Bushs 'vision' ligger till grund för 'Kvartettens' (= USA, EU, FN och Ryssland) s k färdplan (Road Map). Denna, vars slutmål är upprättandet av en stat 2005, har under senaste perioden stått i centrum för de diplomatiska ansträngningarna.

Kvartetten enades den 20 dec 2002 om texten till färdplanen – men däremot inte om tidpunkten för dess framläggande. EU önskade omedelbar presentation, USA yrkade på uppskov. FN föreligger dock enighet om att officiellt överlämna förslaget till Israel resp Palestinska myndigheten (PA) så snart den nye palestinske premiärministern Mahmoud Abbas (Abu Mazen) utnämnt sin regering och fått den bekräftad av Palestinska parlamentet (PLC). PA har inofficiellt redan accepterat färdplanen, medan Israel låtit förstå att man har flera invändningar mot planen i dess nuvarande utformning.

Färdplanen förutser, mestadels i generella och opreciserade fraser, ett slut på 1967 års ockupation av VB/G, upprättandet år 2005 av en palestinsk stat, en 'rättvis och realistisk' lösning av flyktingfrågan, en förhandlingslösning av problemet med Jerusalems status (sålunda utan att indikera hur dessa lösningar skulle kunna se ut).

En första fas skulle omfatta en eld upphöröverenskommelse, att PA vidtar effektiva anti-terroriståtgärder, att IDF 'omgrupperar sig' ('redeployment') samt en frysning av bosättningsaktiviteterna inbegripet nedläggning av 'settlement outposts' som tillkommit efter mars 2001. En andra fas skall påbörjas efter att palestinska val hållits. Då skall – kanske redan år 2003, heter det – en palestinsk statsbildning 'med provisoriska gränser' och 'med vissa attribut' för en suverän stat, upprättas (tidsangivelsen synes redan nu orealistisk).

Israels premiärminister Sharon har redan offentligen förklarat, att ett villkor för Israels accept av planen och dess genomförande är, att en ny palestinsk ledning på ett övertygande och trovärdigt sätt sätter stopp för terroristaktiviteter. Vidare vill han stryka alla tidsangivelser i planen – sålunda ingen palestinsk stat just till år 2005.

USA:s inställning – eller snarast vilja att sätta press på Israel – torde bli avgörande för hur långt Israel kan komma att sträcka sig i fråga om att godta och genomföra färdplanen – och i vad mån Israel kan få igenom ändringar. De senaste signalerna från Washington – efter att Irak-kriget i stort verkar avslutat – har varit, att texten från den 20 dec 2002 skall gälla utan nämnvärda ändringar. Parterna skall dock kunna få 'ge synpunkter'. Det är fortfarande oklart vad detta skulle innebära i realiteten.

Parallellt med Kvartettens diskussioner om färdplanen har den palestinska reformregering, som tillsattes i juni 2002 inlett sitt antagna handlingsprogram för reform av PA. Vissa reformåtgärder, som har ett direkt samband med krav i färdplanen har genomförts:

- tillskapandet av en premiärministerpost. Detta har varit ett starkt krav från omvärlden och är ett viktigt element i planen. I första hand USA – och Israel – har inte längre något förtroende för president Arafat som förhandlingspartner och har yrkat på en förnyad PA-ledning för att kunna återuppta politiska samtal. Den pågående svåra regeringsbildningen blir en fråga om maktindelning mellan president och premiärminister. Exakt hur denna maktindelning skall ske – ffa i fråga om ansvaret över säkerhetsorganen, inkl vem som skall bli inrikesminister – är ännu inte avgjort, vilket är ett skäl till dröjsmålet med utnämningen av den utsedde premiärministern Abu Mazens regering.
- ökad öppenhet och ansvar i finans- och skattesystem. Detta är avgjort det område, där reformerna hittills lyckats bäst. Tillsättningen av teknokraten Salam Fayyad – med förflutet inom bankvärlden och IMF – som finansminister har varit avgörande i sammanhanget. President Arafat har, inte minst av palestinier, anklagats för att vara åtminstone indirekt ansvarig för otillräcklig finansiell kontroll, något som också underlättat, säger dessa palestinska kritiker, korruption inom PA.
- valförberedelser. PLC har ännu inte enats om en ny vallag, vilket är en förutsättning för att val skall kunna hållas. Däremot tillsattes under hösten en ny och oberoende valkommission ledd av den respekterade rektorn för Birzeit University Dr Hanna Nasir. Från palestinsk sida påpekas dock, att det främsta hindret för att genomföra val och en regelrätt valkampanj inte är bristande lagstiftning utan IDF's avspärrningar.
- arbetet på en konstitution pågår. Viktiga frågor rör religionens ställning, dödsstraff, kvinnans ställning, rättsväsendet. Medan en del palestinier understryker, att en konstitution utgör ett viktigt steg mot etablerandet av en stat, menar andra att arbetet härpå inte blir aktuellt förrän staten verkligen har utsikter att upprättas. Tills dess fungerar den i maj 2002 av president Arafat slutligen ratificerade 'Basic Law'. De tillägg till lagen, som krävdes för att inrätta en premiärministerpost, ledde i början av 2003 till en påfallande aktiv och frispråkig debatt i PLC, innan de godkändes. Före godkännandet hade t o m ändringsförslag från president Arafat röstats ned.
- däremot har PA hittills inte lyckats nå framgång med en mer än nödvändig reform av rättsväsendet.
- 'säkerhetsfrågor', d v s palestinska ansträngningar att stoppa terroraktioner mot Israel. Samtal med utgångspunkt från förslag om temporärt eld upphör avseende dylika aktioner har ägt rum i Kairo mellan främst Fatah och Hamas. Dessa samtal har nyligen avslutats utan resultat. De verkar i hög grad ha utvecklats till en öppen maktkamp mellan Fatah och Hamas. Enligt opinionsundersökningar har bägge

organisationerna fick vardera knappt 30% stöd i allmänna opinionen, vilket betyder att Hamas på sistone stärkt sin ställning. Genom Kairo-samtalen bedöms Hamas ha stärkt sin legitimitet såväl internt som externt. Att notera att Abu Mazen är den palestinske politiker som mest konsekvent och klart tagit avstånd från vad han benämner 'intifadans militarisering'. Denna har, menar han, bara försämrat läget i alla avseenden för palestinierna.

Som reaktion på omvärldens krav på mer energiskt och målinriktat agerande av de palestinska polis-och säkerhetsorganen för att stoppa terroristaktivitet som emanerar från VB/G, påpekar palestinier, att IDF förstört större delen av dessa organs infrastruktur (polisstationer, fängelser, kommunikationsutrustning, bilar) samt arresterat många polismän, varför deras verksamhet mer eller mindre lamslagits.

Inför Irakkriget befärade palestinierna – liksom fallet var under Gulfkriget – att Israel skulle införa total avspärrning av de palestinska områdena och i 'mediaskuggan' av kriget vidta drastiska åtgärder som till exempel en direkt återockupation av Gaza eller utrymning av byar längs säkerhetsmuren. Bl a hade FN lagt upp decentraliserade livsmedelsförråd i händelse av total avspärrning. Inget har emellertid hänt utöver de vanliga inträngen och attackerna. Det spekuleras om orsaken – kanske amerikanska påtryckningar och/eller att PA just då genomförde premiärministerreformen.

Trots den svåra situationen på marken och den pessimism ang möjligheterna till förhandlingslösning detta orsakar, hävdar en del – bl a FN's generalsekreterares 'Special Co-ordinator', Terje Rød-Larsen, att det just nu, innan den amerikanska presidentvalkampanjen kommer igång framåt hösten, faktiskt kan föreligga ett 'window of opportunity' genom att USA, efter Irakkrigets slut, uppenbarligen vill lägga vikt vid att få resultat i Mellanösternprocessen.

2. Ekonomisk utveckling

Den ekonomiska och sociala kris som uppstått i spåren av den andra intifadan har två och ett halvt år senare nått proportionerna av en humanitär kris på de palestinska områdena. Krisen har drabbat ett medelinkomstsamhälle, där människor tidigare hade tillgång till social och kommunal samhällsservice på förhållandevis god nivå. Grundorsaken till den eskalerade konflikten är ockupationen och en avstannad fredsprocess. Men de direkta orsakerna till den katastrofala nedgången i ekonomi och social service och därmed till den akuta krisen är de omfattande avspärrningar och andra restriktioner i fråga om rörlighet och tillträde, som Israel upprättat på de ockuperade områdena i uppgivet syfte att skapa säkerhet för sitt eget folk. I dag berörs alla aspekter av livet i VB/G av krisen, från tillgång på undervisning och sjukvård till näringslivets möjligheter att producera och leverera varor och PAs och kommunernas förmåga att ta in skatter och ge samhällsservice. Resultatet är arbetslöshet, nyfattigdom, sjunkande utbildningsnivåer, undernäring och ökande ohälsa. Krisen och dess konsekvenser är väl dokumenterade och beskrivna i rapporter från FN, Världsbanken och internationella och lokala enskilda organisationer.

Den palestinska ekonomin har under rapporteringsperioden fortsatt den nedgång, som började i slutet av 2000. Under intifadans andra år föll de ekonomiska indikatorerna brant. BNI (BNP plus överföringar från utlandet) för 2002 beräknas vara 40% lägre än år 2000. BNI per capita föll med drygt 26% år 2002. Med en folkökning på ca 9% under de två senaste åren (VB/G har en av världens högsta befolkningstillväxtsiffror med 4,35% per år) beräknas BNI per capita ligga på ungefär hälften av värdet i slutet av 2000, då den uppgick till ca 1 600 USD. I slutet av 2002 – efter 27 månader av intifada – beräknas de totala BNI-förlusterna till ca 5,4 miljarder USD. 1999 uppgick BNI till just 5,4 miljarder USD, vilket innebär, att värdet av ett helt års produktion och inkomster gått förlorat, samtidigt som den nationella ekonomin har halverats. Den dramatiska kräftgången i ekonomin illustreras också av en arbetslöshet på 53% (inkl de som slutat söka jobb i vetskap om att inga finns att få) och en fattigdomsnivå, där ca 60% av befolkningen ligger under fattigdomsstrecket (2 USD/dag och person).

De offentliga finanserna befinner sig också i kris. Traditionellt är kopplingen mellan statsinkomster och omsättning i den palestinska

ekonomin stark givet att 80% av inkomsterna tidigare kom från indirekta skatter. Under intifadan har PA's inkomster fallit till följd av lägre produktion, ökande arbetslöshet, sjunkande efterfrågan, Israels olagligt innehållna återbäring av skatter och avgifter till PA samt effekterna av avspärrningarna för skatteuppbörden på de palestinska områdena.

Från en inkomstnivå på i genomsnitt 91 MUSD per månad före intifadan (varav 58 MUSD i form av återbäring från Israel och 33 MUSD i egna inkomster) hade inkomsterna i mitten av 2002 sjunkit till 19 MUSD per månad. De genomsnittliga utgifterna föll under samma period från 107 MUSD till 82 MUSD per månad. PA's högsta prioritet har varit att betala lönerna till de 125 000 offentliganställda (om än med förseningar vid flera tillfällen p g a bristande likviditet). Motivet har varit att därigenom bidra till en stabilisering av ekonomin så långt möjligt. Den fortsatta efterfrågan på varor och tjänster från PA-anställda utgör ett avgörande bidrag till ekonomins fortlevnad. F n är ca en tredjedel av alla anställda i VB/G PA-anställda, och PA står för hälften av alla löneutbetalningar.

En statsfinansiell kollaps har avvärijts enbart genom ett omfattande internationellt budgetstöd. I slutet av 2002 uppgick det totala budgetstödet sedan hösten 2000 till 1.1 miljarder USD, varav 489 MUSD under 2002. Utslaget över hela perioden har budgetstödet uppgått till ca 40 MUSD per månad. I praktiken har det finansierat nära hälften av utbetalningarna från hösten 2000 till slutet av 2002. Större delen av stödet kommer från Arabstaterna, medan Europeiska kommissionen (EC) med 10 milj Euro per månad under 2002 varit näst störst. EC kopplade från början sitt stöd till genomförandet av offentliga reformer. En framsynthet som bekräftades i och med tillsättningen av en palestinsk reformregering och påbörjandet i juni 2002 av PA's nu pågående förvaltningsreform. Som ovan nämnts har reformarbetet hittills varit mest framgångsrikt på det finansiella området. Det har lett till en konsolidering och bättre kontroll av budgetens inkomst- och utgiftssidor samt större insyn i budgetarbetet.

Trots budgetstöd och nedskärningar kvarstår ett finansiellt underskott i budgeten. Detta underskott har 'finansierats' genom lån från inhemska banker, obetalda leverantörsfakturor och icke erlagda försäkringsavgifter för PA-anställda. I december 2002 uppgick dessa obetalda fordringar till 619 MUSD.

En positiv utveckling i slutet av 2002 var att Israel – efter samtal med USA – gick med på att fr o m oktober återuppta månadsbetalningar av skatte/avgiftsåterbäringen samt att börja återbetala den sedan hösten 2000 ackumulerade innehållna återbäringen. Enligt överenskommelsen skulle Israel återbetala 200 milj NIS per månad (drygt 40 MUSD) av det ackumulerade beloppet men betalar i realiteten endast hälften. Israels finansministerium håller inne resten med hänvisning till, att israeliska företag har börjat domstolsprocesser för att få ut skadestånd för förluster till följd av palestinska självmordsbombningar eller t ex uteblivna turistinkomster.

Budgeten för 2003 godkändes av PLC den 31 december 2002. Det är första gången PA's budget är offentlig. Budgetläget kommer att vara fortsatt prekärt under 2003. Förhoppningen är att klara en driftbudget om 86,7 MUSD per månad. Men det innebär ett fortsatt budgetunder-

skott, eftersom inkomsterna inkl budgetstöd och israelisk återbäring f n beräknas till högst 70 MUSD per månad. Enligt Världsbanken är budgetstöd den viktigaste biståndsformen, när det gäller att hålla den ekonomi och de strukturer vid liv, som krävs för uppbyggnaden av en framtida palestinsk stat. Med hänvisning till att Israel på nytt betalar återbäringen kommer EC inte att lämna direkt budgetstöd under 2003. I stället tillstyrkte EU's MED-kommitté den 2 april ett finansiellt reformstöd om 80 milj Euro, som skall användas till att betala av fordringar på PA från företag samt till social- och pensionsförsäkringsavgifter för PA-anställda.

Det privata näringslivet är på många sätt den sektor inom ekonomin som drabbats hårdast. Tillverkningsindustrin har p g a avspärrningar och utgångsförbud svårt att få in råvaror och ut färdiga produkter och tappar i konkurrensförmåga, när de inte kan möta leveransdatum. En trend har uppstått där företagen försöker inrikta produktionen på behov inom närområdet för att minimera problemen med avspärrningar etc. Mellan september 2000 och september 2002 beräknas antalet jobb ha minskat med 172 000, varav flertalet försvann under 2002. Ungefär hälften av jobben inom den privata sektorn har försvunnit jämfört med tiden före intifadan.

Jämfört med PA har den privata sektorn erhållit litet bistånd, trots att givarna är överens om, att det är näringslivet som måste fungera som motorn i en ekonomisk återhämtning. Ett skäl är att det är svårt att finna bra stödformer för ett näringsliv, som inte kan fullfölja sin huvuduppgift att producera och sälja varor och tjänster till följd av omständigheter det inte råar över. Under senare delen av 2002 beviljade EC stöd till företag i såväl östra Jerusalem som på Västbanken och i Gaza. Stödet består av billiga lån som gör det möjligt att lyfta av dyra banklån samt stöd till kompetensutveckling för att öka konkurrensförmågan. F n uppskattas det palestinska näringslivets fordringar på PA i form av obetalda räkningar till ca 130 MUSD. Betalning av dessa skulder m h a EC-medel och israelisk återbäring kommer att innebära viss lättnad.

Den privata sektorn har också drabbats av den förstörelse av fysisk infrastruktur, byggnader och jordbruksmark, som Israels militära operationer inneburit. Världsbanken uppskattar den totala förstörelsen på de palestinska områdena till ett värde av 728 MUSD från intifadans utbrott t o m augusti 2002, där huvuddelen av förstörelsen hänför sig till den militära återockupationen under 2002 (423 MUSD). Att jämföra med att biståndsfinansierad infrastruktur förstörts till ett uppskattat värde av ca 150 MUSD.

Den enskilt viktigaste orsaken till ekonomins nedgång är enligt Världsbanken och UNSCO de israeliska avspärrningarna ('closures'), som hindrar människor och gods att förflytta sig. Det finns dels interna avspärrningar inom Västbanken respektive Gaza ofta förstärkta av utgångsförbud, dels externa avspärrningar mellan Israel och Västbanken och Israel och Gaza, dels avstängningar av de internationella gränspassagerna mellan Västbanken och Jordanien och mellan Gaza och Egypten. Avspärrningarna mot Israel hindrar den tidigare viktiga palestinska arbetsmigrationen till Israel. Före intifadan arbetade ca 128 000 palestinier i Israel och de israeliska bosättningarna. Efter en kraftig initial nedgång hade antalet tillstånd ('work permits') i slutet av 2002 åter ökat

till drygt 32 000. Långt ifrån alla kan dock utnyttjas på grund av konflikten och att vakanser under tiden fyllts av utländsk arbetskraft. Under 2002 infördes ett så kallat 'back-to-back'-system för alla varutransporter utom de humanitära, som innebär att varor måste lastas om till/från en lokal lastbil vid infarten till de större städerna på Västbanken, vilket ytterligare ökat transportkostnaderna.

Det utländska biståndet har fördubblats under intifadan och har haft en avgörande betydelse, inte minst för den offentliga sektorns möjligheter att bedriva verksamhet. För 2002 var biståndet drygt 1 miljard USD. Med 300 USD per person och år för åren 2001 och 2002 innebär det en 'rekordnivå' i bistånd ('unprecedented level'). Världsbanken har räknat ut att en – helt osannolik – fördubbling av biståndet till 2 milj USD år 2003 endast skulle minska fattigdomsnivån från 60 till 54%. Orsakerna till detta är bl a att avspärningarna minskar biståndets möjligheter att bidra till en reell inkomstökning. Slutsatsen är entydig. Den israelisk-palestinska konflikten kan inte lösas med bistånd. Det kan endast ske på politisk och diplomatisk väg.

3. Social utveckling

PA:s möjligheter att genomföra social verksamhet har kraftigt reducerats till följd av den hårda israeliska återockupationen av VB/G våren 2002. Den offentliga och den enskilda verksamheten inom den sociala sektorn går numera ut på att främst upprätthålla miniminivåer på sjukvård och annan social service. Skolor tvingas ofta att hålla stängt på grund av utgångsförbud och avspärrningar. De kontinuerliga avspärrningarna och de återkommande militära inträngen försvårar för PA, hjälporganisationer och familjer att hantera den rådande krissituationen. En artificiell humanitär kris har under de senaste nio månaderna vuxit fram.

Fattigdomen fortsätter vara alarmerande hög, drygt 60% bland palestinier i VB/G (i Gaza mer än 75%). Enligt uppgifter från en nyligen genomförd studie av University of Geneva, IUED, är numera 13% av den palestinska befolkningen helt beroende av matbistånd för familjens försörjning. Ytterligare 17% av befolkningen förlitar sig på informella familjestrukturer för mat- och annat bistånd. De huvudsakliga komponenterna i matbiståndet består av mjöl (75%), ris (10%), mjölkpulver (3.9%) samt mindre mängder olja och socker.

Enligt en studie nyligen genomförd på uppdrag av Unicef framkom att över 37% av de palestinska barnen numera lider av någon form av kronisk undernäring. Det rör sig inte om någon akut uppblående hungersnöd, snarare ett smygande problem som uppenbarar sig i form av bristsjukdomar och andra diet-relaterade problem.

När palestinier tillfrågats om hur de ser på sina familjers primära behov svarar 55% att deras primära behov utgörs av mat till familjen. Samma målgrupp svarar att arbete är ett stort problem (55%) följt av behov av finansiella bidrag (28%), mediciner (20%), utbildning (22%) och tillgång till bostäder (19%). Krisen leder till såväl fysiska som psykiska problem för människorna. Enligt IUED-studien är 64% av den palestinska befolkningen i behov av psyko-socialt stöd. Behoven av psyko-socialt stöd har – inte oväntat – visat sig större bland flyktingar än bland den bofasta befolkningen.

Merparten av det samlade stöd som ges inom den sociala sektorn har under det aktuella perioden kanaliserats främst till Gazaremsan. Endast 10% av insatserna har kanaliserats till palestinier i östra Jerusalem, som också är den relativt sett minst drabbade gruppen. Ser man till fördelningen mellan kategorier har huvudfokus riktats mot flykting-

befolkningen. I övrigt är fördelningen mellan stad och landsbygd densamma.

Den humanitära krisen fortsätter att eskalera. Den emanerar ur de israeliska avspärrningarna av VB/G. Detta leder till att människor, som normalt inte har större problem med att försörja sig och sina familjer, inte längre förmår göra detta. De strikta avspärrningar som rådde under våren och sommaren 2002 har förbytts i en något mindre rigid, fast mer långdragen form av isolering av byar och städer. Den största staden på Västbanken, Nablus, har hållits under 173 dygns oavbrutet utgångsförbud under 2002. Stadens befolkning har under den aktuella perioden kommit att drabbas nästan obegripligt hårt. Människors primära uppgift i en så svår situation går i första hand ut på att skaffa mat för dagen.

De sociala effekterna av det i samband med Operation Determined Path påbörjade israeliska arbetet med att bygga en 'säkerhetsmur' utmed Gröna linjen börjar nu tydligt skönjas. Muren som i verkligheten är ett system av elstängsel, vallgravar, taggtrådsstängsel, övervakningskameror och vägar för patrullering är av ungefär samma bredd som ett ordinärt svenskt motorvägsbygge. Drygt 40 m breda avsnitt krävs för konstruktionen. Vid smala gränssnitt bygger man betongmurar. Säkerhetsmuren som hittills sträcker sig från norra Västbanken söderut kommer i en första etapp att bli ca 36 mil lång. Om muren byggs runt hela Västbanken beräknas sträckan bli drygt 70 mil. Muren blir därmed mer än dubbelt så lång och hög som Berlinmuren på sin tid.

Runt staden Qalqilya, med 41 000 invånare på norra Västbanken slingrar sig numera en åtta meter hög betongmur med infällda bevakningstorn. Qalqilya liknas lättast vid ett ghetto. Staden är helt inringad av murar, vallgravar, elstängsel, vaktorn och en av IDF kontrollerad grind. Drygt 14 000 människor i 17 byar utmed muren hamnar i nuläget mellan muren och Gröna linjen. Här skapas ett slags 'ingenmansland'. Ytterligare 55 000 landsbygdsbor påverkas av murens dragning som skär igenom Västbanken och separerar människor från odlingsmarker, skolor, sjukhus och arbetstillfällen. Uppskattningsvis 3 000 familjer kommer att separeras från sina marker.

Vid besök i byn *Ras Atiya* berättade byns rektor om sin oro över hur lärarna i fortsättningen skall kunna komma till skolan. De tjugofem lärarna är från Qalqilya och kringliggande byar. Men eftersom muren kommer att skära av Ras Atiya från Qalqilya kommer resvägen för lärarna från staden att ändras från nuvarande 3 till 30 km.

Muren drabbar även den palestinska sjukvården. Byarna *Habla*, *Ras Atiya*, *Izbat Jalud*, *Izbat Salman* m fl är bara några få exempel på byar som tidigare kunnat nå centralsjukhusen i Qalqilya och Nablus på 20–40 minuter med ambulans. Murens dragning innebär att akuttransporterna i framtiden kommer ta upp emot 2–3 timmar. Då är effekterna av de israeliska vägspärrarna inte fullt inräknade.

4. Det svenska biståndssamarbetet

Allmänt

Rapporteringsperioden har som framgått ovan medfört ytterligare försämringar i levnadsvillkoren för den palestinska befolkningen i VB/G. Möjligheterna att bedriva ett effektivt biståndssamarbete har självklart också påverkats av utvecklingen. Mest påtagligt är den stora ökningen av det humanitära biståndet som en direkt följd av händelseutvecklingen.

Tillträde och rörlighet har fortsatt att utgöra allvarliga problem för bistånd och biståndsarbetare. Inte minst har detta gällt biståndsorganisationernas palestinska anställda. Ett komplicerat system för tillståndsgivning har införts av IDF's under hösten delvis återuppståndna civilförvaltning för de ockuperade områdena. Situationen är dock inte entydig. Samtidigt som access är ett problem, finns ett intresse hos Israel av att framför allt den internationella nödhjälpen skall nå fram. Den hjälp, som lämnas till följd av den humanitära krisen, bidrar till att frita Israel från det ansvar 4:e Genèvekonventionen ålägger en ockupationsmakt att förse ett ockuperat folk med ett minimum av service och förnödenheter. För givarna innebär situationen ett dilemma, eftersom man riskerar att finansiera ockupationen genom biståndet. Samtidigt kan det internationella samfundet inte undandra sig det humanitära imperativet, som kräver att nödställda ovillkorligen ges assistans.

Svenskt bistånd har under perioden styrts av den av regeringen i juli 2001 beslutade landstrategin. Den ettåriga strategin, som ursprungligen gällde t o m slutet av 2002, utarbetades mot bakgrund av utbrottet av intifadan, och de konsekvenser för ekonomisk och social utveckling som snart blev uppenbara, även om det då var omöjligt att förutse den upptrappning av våld och förstörelse som skett under 2002.

Huvudlinjerna i strategin är, att pågående utvecklingsstöd skall fortsätta så långt möjligt och med nödvändiga anpassningar i förhållande till läget. Beredskap finns för humanitärt stöd. Strategin ger flexibilitet inför en osäker utveckling. Därtill skall stödet bidra till att lindra konsekvenserna av konflikten för den palestinska befolkningen och stödja PA's möjligheter att fungera.

Mot bakgrund av strategin, biståndets hittillsvarande inriktning och det förändrade läget, har följande områden kommit att utkristalliseras som huvudområden för det bilaterala biståndet:

- *Barns välfärd* utgör ett huvudfokus sedan biståndets början, och har nu fått en inriktning, som syftar till att minska konfliktens traumatiska effekter på barnen.
- *Sysselsättningskapande program* har fått stor betydelse som inkomstkälla för arbetslösa och deras familjer.
- *Stöd till upprätthållande av samhällsservice* har inneburit stöd till PA's driftbudget för att ge befolkningen fortsatt tillgång till social och kommunal basservice.
- *Humanitärt bistånd* har blivit en nödvändighet och har ökat dramatiskt som en direkt följd av krisen.

Ministry of Planning and International Cooperation MOPIC har alltid haft en svår uppgift och otillräcklig ledning och kapacitet v g att finna sin roll som biståndskoordinator inom PA. De militära inträngen och avspärrningarna under det senaste året har gjort uppgiften ännu svårare. Man har dock utarbetat en 'Emergency and Public Investment Plan for 2003', som presenterades vid ett möte i februari i London. Planen anger målsättningar och behov för den offentliga verksamheten under 2003 och därmed också behov och inriktning v g internationellt stöd. Huvudmålsättningarna är:

- att lindra lidandet och ge stöd till de mest behövande
- att förhindra en total kollaps i den palestinska ekonomin
- att minska fattigdom och arbetslöshet
- att vidmakthålla samhällelig stabilitet
- att stödja och utveckla PA's institutioner

Det svenska biståndet ligger väl i linje med dessa målsättningar.

För 2002 uppgick den indikativa bilaterala landallokeringen till 200 mkr (slutlig allokering 165 mkr) inklusive medel inom det ettåriga svensk-palestinska samarbetsavtalet (165 mkr). Utbetalningarna uppgick till 159,2 mkr, vilket pekar på att det gått att genomföra en ganska väl fungerande anpassning av biståndet. De humanitära utbetalningarna för 2002 uppgick till 103,5 mkr, vilket var en drastisk ökning jfrt med knappt 15 mkr året innan. Utöver det bilaterala biståndet har Sverige under 2002 fortsatt att vara en av de största givarna till UNRWA, FN's organ för palestinaflyktingarna, med 170 mkr, vilka fördelas mellan flyktingar i VB/G (huvuddelen), Jordanien, Syrien och Libanon.

Sverige ligger därmed i en grupp givare närmast efter de största givarna EC, Arabstaterna, USA och Norge. Hela EU (medlemsstaterna plus EC) utgör den överlägset största givaren med ungefär 60% av biståndet.

Landstrategin har förlängts att gälla t o m utgången av 2003 och en förlängning av samarbetsavtalet undertecknades den 20 mars med MOPIC.

På metodområdet har GK inlett upphandling av ett lokalt revisionsföretag för att förbättra beredningsprocessen av nya insatser och öka den finansiella kontrollen av nya insatser. Utöver vanligt revisionsarbete

kommer t ex s k 'pre-award surveys' att kunna genomföras, så att eventuella svagheter inom (potentiella) samarbetsorganisationer kan avhjälpas innan Sida går in i ett fördjupat samarbete.

Barns välfärd

Barn utgör i alla konfliktsituationer en särskilt utsatt grupp. De palestinska barnen är inget undantag från denna regel. I olika sammanhang rapporteras om hur barn tvingats bevittna våldsamheter och i vissa fall själva utsatts för våld eller t o m dödats. Hittills under den två och ett halvt år långa konflikten har mer än 300 palestinska barn omkommit. Enligt uppgift från PA har ytterligare 600 palestinska barn fått permanenta handikapp och över 7 000 har fått lindrigare skador till följd av konflikten.

Sida's arbete med palestinska barn har trots alla svårigheter fortsatt under den aktuella perioden. En utvärdering av de gångna tre årens samarbete med PA's sekretariat för barnfrågor har varit planerad sedan en längre tid tillbaka. Utvärderingen har

p g a rådande konflikt tvingats skjutas upp, men kommer förhoppningsvis att kunna genomföras under våren 2003.

Sida stödjer National Plan of Action for Children NPA sedan sju år tillbaka. I den rådande krisituationen har barnsekretariatet tagit fram en interimistisk ettårig s k *krisplan*. Sekretariatet avser att bättre situationssanpassa verksamheten under 2003 för att därmed kunna fånga upp de allt mer tilltagande humanitära behoven i det palestinska samhället. Sekretariatet skriver i sin nya ansökan till Sida att '*due to the ongoing conflict, children's rights to survival, development, protection and participation have been severely challenged*'. Sekretariatet utarbetade 2002 en övergripande 'krisstrategi' för att tillmötesgå och bättre kunna hantera palestinska barns situation i den rådande konflikten. Denna tvååriga krisstrategi '*Palestinian Emergency Plan of Action for Children*' ligger till grund för den aktuella ansökan till Sida. Det sammanlagda belopp som krävs för genomförande av strategin uppgår till drygt 160 mkr för 2002–2003. Hittills har drygt 45 mkr erhållits från Kanada, USA (SCF-US) och Unicef. Det är glädjande och ett tecken på förtroende för verksamheten, att nya givare tillkommit. I början var Sverige och Unicef ganska ensamma.

I ansökan till Sida för 2003 planerar barnsekretariatet tillsammans med fem linjeministerier och en rad enskilda organisationer att arbeta med långsiktiga utvecklingsinsatser, parallellt som man avser tillmötesgå mer akuta humanitära behov bland palestinska barn. Det rör sig om barn med funktionshinder, barnfångar, barnarbetare, barn som lever som tiggare och barn som på grund av konflikten lever under särskilt isolerade omständigheter (t ex barn i avskurna byar eller i särskilt isolerade städer som Hebron).

Det är värt att notera att sekretariatet och berörda ministerier i den nya ansökan tydligt försöker vidmakthålla det långsiktiga perspektivet i sina verksamheter, samtidigt som man inser behovet av att hjälpa barn som drabbats akut av den pågående konflikten.

Ett fortsatt stöd till barnsekretariatet i dess arbete att leda och utveckla PA's arbete med barnfrågor i allmänhet och rättighetsaspekterna i synnerhet bedöms som fortsatt viktigt. Sida övervägde inledningsvis att endast förlänga stödet till den tidigare barnplanen (2000–2002) genom

att tillföra extra medel och förlänga avtalsperioden. Med tanke på den rådande krissituationen är bedömningen att en ny NPA-plan (krisplan) bättre svarar upp till de aktuella behoven för barn på de ockuperade palestinska områdena. Planen förutsätter dock att PA kommer att kunna styra och leda utvecklingen på de palestinska områdena.

Sysselsättningsskapande program

Palestinian Agricultural Relief Committee PARC

Nödhjälpsprogrammet som Holland och Sverige samfinansierat genom PARC har avslutats och utvärderats under perioden. Utvärderingen fick på grund av situationen en begränsad omfattning, varför säkra slutsatser inte kan dras. Utvärderarna anser sig dock kunna konstatera att programmet både varit relevant och nått ut i stor omfattning.

Viktiga lärdomar kan också dras inför framtiden. De "nödhjälpspaket" som levererats har inte varit skräddarsydda till olika behov. Målgruppsinriktningen har varit för dålig. Utvärderarna är vidare kritiska mot PARCs bristfälliga system för planering liksom för uppföljning av de mer långsiktiga effekterna av insatserna. Många av de förslag som utvärderingen lagt fram har nu tagits till vara av PARC. En återstående fråga som Sverige och Holland överväger, är frågan om en genomgripande revision av PARCs samlade verksamhet.

Norra Gaza-programmet

Ett avtal som samfinansieras med Norge ingicks i november månad och avser stöd till sysselsättningsskapande program i de tre kommunerna i norra Gaza. I den första fasen har 15 msek avsatts för stensättning av sex större gator i de tre kommunerna. Detta projekt som skapar minst 13 000 arbetstillfällen löper väl och kommer att avslutas under våren.

En andra fas omfattande 30 msek planeras i samma område. I denna omgång förutses kommunerna vara direkta samarbetsparter för Sverige/Norge. Syftet – förutom att skapa sysselsättning – är att stödja kommunerna i arbetet med folkligt deltagande och samtidigt stimulera och stödja kommunerna till att arbeta bättre och effektivare. Den nu fastställda palestinska strategin för Job Creation kommer att ligga till grund för projektval och genomförandeform. Projektets uppläggning bygger på ett starkt folkligt deltagande i planering och genomförande. Betydligt fler arbetstillfällen i förhållande till kostnad förväntas bli resultatet.

Den planerade uppläggningsen innehåller också försök till ett tämligen avancerat interkommunalt samarbete mellan de tre kommunerna och ett s.k. Village Council. Utgångspunkten för detta är det framgångsrika arbete som gjorts under biståndssamarbetet för att skapa en gemensam drifts- och underhållsorganisation för vatten- och avloppssystemen i de tre kommunerna.

Parallellt med ovanstående program planeras nu också ett långsiktigt förvaltningsbistånd till kommunerna i norra Gaza. Uppdragsbeskrivning för en förstudie har tagits fram. Den förväntas inledas i maj/juni. Arbetet genomförs av palestinier med en svensk rådgivande grupp som stöd.

Program för kunskapslyft hos arbetslösa i Gaza genom UNDP

Ett intressant och innovativt program för att genom utbildning ge tillfällig sysselsättning och förbättrade anställningsmöjligheter till arbetslösa genom fackföreningar, industriförbund och NGOs har nyligen avslutats och slutrapporterats.

Inte mindre än 105 olika sammanslutningar i Gaza medverkade med att identifiera behov och genomföra utbildningar i detta UNDP-administrerade program. Totalt skapades nära 170 000 arbetsdagar genom programmet som kostade 15 msek. En uppföljningsstudie visar att samtliga 60 personer som genomgick IT-utbildning i programmering fått fast arbete.

Ett nytt program med likartade syften men något annorlunda upplägg diskuteras för närvarande mellan GK och UNDP i Gaza. Tentativt har 15 msek avsatts för ändamålet.

Renovering av kulturbyggnader

Program för renovering av gamla hus i sysselsättningsskapande syfte genomförs av Hebron Rehabilitation Committee (HRC) och Riwaq. Båda organisationerna har visat prov på en imponerande förmåga att driva fram projekten trots stora säkerhetsmässiga och logistiska problem.

Ett första program med HRC har genomförts och givit goda resultat. För 2,3 msek skapades c:a 11 000 arbetsdagar och över 700 rum och gårdar rensades upp och förstärkningsarbeten utfördes. Tyskland genom KfW har nu satt igång ett komplett renoveringsprogram utgående från det svensktfinansierade programmet. Ett nytt avtal om 4 msek ingicks med HRC i november 2002. Först i april 2003 har säkerhetssituationen förbättrats så att arbete under nya avtalet har kunnat inledas.

Ett program om 6 msek som genomförs av arkitektorganisationen Riwaq har lett till att nio förfallna kulturbyggnader rustats upp. De tre första har invigts och används nu för olika allmännyttiga ändamål (bibliotek, förskola och datastuga/utbildningslokal för ungdomar). Övriga sex kommer att färdigställas under april månad. Programmet har genomförts på ett föredömligt professionellt sätt. Ett fortsatt samarbete med en mer programinriktad uppläggning rörande upprustning av kulturbyggnader planeras för i sysselsättningsskapande syfte.

Stöd till upprätthållande av samhällsservice

Underskottet i PA's budget har bidragit till en stark urholkning av offentlig samhällsservice i form av sjukvård, undervisning och social och kommunal service (vatten, energi, sophämtning etc). Traditionellt är en stor del av sjukvård och undervisning i VB/G en uppgift för enskilda initiativ. Men den offentliga servicen har ökat i betydelse sedan PA's tillkomst. Samtidigt är den avgiftsfri eller har låga avgifter, vilket är av betydelse, när en allt större del av befolkningen hamnat under fattigdomsstrecket.

PA har prioriterat löner för statsanställda för att inte öka antalet arbetslösa och för att hålla uppe efterfrågan (bl a stöd till den privata sektorns överlevnad). I stället har driftbudgeten för den offentliga verksamheten minskat drastiskt, vilket gör att det saknas pengar till mediciner, sjukvårdsmateriel, läromedel, kommunal sophämtning och hyra och elektricitet för offentliga institutioner m m.

I syfte att skapa en enkel och smidig biståndsform för att bidra till att täcka underskottet utarbetade Världsbanken och PA det s k 'Emergency Services Support Project' (ESSP), som godkändes av bankens styrelse i februari 2002. Banken bidrog med 20 MUSD (IDA-kredit) medan andra givare (EC, Storbritannien, Holland, Finland, Italien, Danmark och Sverige) bidragit med tillsammans 45 MUSD. Sveriges bidrag uppgår till 40 mkr och går till kommuner, undervisning och hälsovård. Stödet administreras av Världsbanken genom ett samfinansieringsavtal. Banken följer upp och kontrollerar användningen av bidraget, vilket gör det till en resurssnål biståndsform. Medlen används till upphandling av nödvändiga varor och tjänster samt till att betala räkningar för el, vatten etc. På det övergripande planet hanteras stödet av en Project Coordination Unit inom finansministeriet, medan upphandling etc handhas av berörda fackministeriers egen personal. Kompetensutveckling ingår som en komponent genom att PA-anställda ges utbildning i och får praktisk erfarenhet av upphandling etc. Medlens fördelning diskuteras i en interministeriell kommitté bestående av finansministeriet och berörda fackministerier, vilket bidrar till insyn och transparens.

Behovet av denna stödform fortsätter. För 2003 har Världsbanken godkänt två nya program, dels en ny fas av ESSP (ESSP II), dels ett separat stöd till kommunerna kallat Emergency Municipal Services Rehabilitation Project, vilket visat sig bättre anpassat till behoven hos Ministry of Local Government och kommunerna, som behöver mer tekniskt stöd för att genomföra projektet. F n är fortsatt svenskt stöd under övervägande.

Humanitärt bistånd

Under 2002 uppgick svenskt humanitärt bistånd till VB/G till drygt 103 MSEK. Sverige var under perioden en av de största humanitära biståndsgivarna till VB/G (fjärde/femte plats). Insatsernas huvudsakliga uppgift har varit att lindra effekterna av ockupationen för den palestinska befolkningen. Med minimal rörelsefrihet till följd av IDF's säkerhetsstrategi upphör människors möjligheter till ett drägligt liv. Som i alla konflikter är det i första hand civilbefolkningen och inte minst barnen som drabbas.

Det humanitära biståndets aktörer i VB/G noterar dagligen omfattande folkrättsbrott som främst begås av IDF i strid med i första hand 4:e Genèvekonventionen. Det är dessa aktörers uppgift att påtala brott mot folkrätten för alla parter i en konflikt och kräva att de upphör. Sida har under 2002 fortsatt att finansiera Internationella Röda Kors Kommitténs (ICRC) humanitära arbete med 15 MKR. Sida har även bidragit till etablerandet av (UN)OCHA:s kontor för humanitär samordning och koordinering med 4 MSEK. Baserat på under hösten framlagda humanitära rapporter (Bertini-rapporten och den FN-gemensamma Humanitarian Plan of Action for the Occupied Palestinian Territory) är en av OCHA-kontorets huvuduppgifter att bedriva humanitärt upplysnings- och påverkansarbete.

Som svar på en appell från kyrkoledare i Jerusalem om skydd för det palestinska folket har World Council of Churches tagit fram ett program kallat The Ecumenical Accompaniment Programme in Palestine and Israel EAPPI. De s k ackompanjatörerna skall försöka bidra till att

minska konfliktnivån genom att t ex följa med palestinier genom checkpoints eller andra kritiska ställen, där man vet att konflikter ofta uppstår. De skall också rapportera och informera om brott mot mänskliga rättigheter och humanitär rätt. Sveriges Kristna Råd SKR har beslutat att ansluta sig till detta program genom att även skicka ut svenska ackompanjatörer. Sedan hösten 2002 har ett tiotal ackompanjatörer varit på plats i omgångar. Israels ambassad i Stockholm har invänt mot verksamheten, delvis dock på felaktiga grunder.

Största delen av det humanitära stödet har kanaliserats via FN-organen WFP och UNRWA. En större svensk logistikinsats via Räddningsverket (SRV) har genomförts i samarbete med WFP och UNRWA. I ett kritiskt skede, då inga palestinska WFP- och UNRWA-chaufförer fick körtillstånd av IDF, var SRV-insatsen avgörande för att få ut förnödenheter till befolkningen. Insatsen kan nu gradvis fasas ut.

Även svenska enskilda organisationer med verksamhet i VB/G har fått medel från humanitära anslaget för insatser. Största bidraget 8 mkr gick till Individuell människohjälp IM för distribution av matpaket till utsatta palestinska familjer. Värt att notera är att innehållet i paketen upphandlades lokalt och gav därmed även ett stöd till privata sektorns överlevnad.

Övriga insatser

Övriga insatser fortsätter där så är möjligt och med nödvändiga anpassningar. Förseningar och avbrott är allmänt förekommande.

Fysisk infrastruktur

Vatten- och avlopp i norra Gaza Investeringsprogrammet för dagvatten och avloppshantering har löpt förvånansvärt väl trots alla svårigheter som säkerhetssituationen förorsakat. Alla nu avtalade insatser inom detta område bedöms komma att vara helt avslutade i september 2003. Undantaget är katastrofavgångsledningen från Beit Lahya reningsverk om vilken ännu ingen överenskommelse kunnat nås med Israel. De anläggningar som färdigställts har på ett påtagligt sätt förbättrat situationen i de tätbefolkade bostadsområdena i Jabalyia. Extra insatser har gjorts för att åtgärda skador på ledningsnäten som förorsakats under israeliska militära operationer i norra Gaza.

I syfte att bättre utnyttja gjorda investeringar planeras ytterligare anslutningar byggas till befintligt avloppsnät liksom stensättning av gator för att samla upp dagvatten från ytterligare utsatta områden i Jabalyia kommun. Genom detta skapas också välbehövliga arbetstillfällen. Planen är att tillföra ytterligare drygt 20 msek till befintligt avtal och förlänga detta fram till slutet av 2004.

Projekteringen av det nya reningsverket för Norra Gaza har under perioden genomgått en extern granskning, Financiers Review. Efter stora förseningar har denna avslutats med i huvudsak godkänt betyg. Arbetet med markundersökningar har fördröjts genom IDF's närvaro på eller nära det aktuella markområdet. Projekteringen har försenats med 4 – 6 månader.

Diskussioner förs med franska AfD om samfinansiering av byggandet av reningsverket. Denna diskussion kan dock inte konkretiseras, innan det står klart om den politiska/säkerhetsmässiga situationen kommer att medge igångsättning av bygget.

Ekologisk sanitet Pilotprojektet rörande ekologisk sanitet som genomförts i Hebron av Palestinian Hydrology Group har utvärderats. Projektet får genomgående högt betyg. Förutsättningarna för ekologisk sanitet bedöms goda i VB/G och pilotprojektets erfarenheter ger en grund att stå på. Fortsatta diskussioner med berörda palestinska parter får utvisa om det i dagens situation finns möjligheter att introducera denna teknik i större skala.

Planarbetet för Hebrons gamla stad Det planarbete som finansierats för revitaliseringen av Hebrons gamla stad utvärderades i ett seminarium i Hebron i augusti. Två svenska arkitekter deltog. Nästa steg är att forma ett svensk-palestinskt team för arbetet med att färdigställa planen.

Under rapporteringsperioden har situationen i Hebron varit mycket svår och är så fortsatt. Väpnade attacker från båda sidor, israeliska avspärningar och konfiskationer av palestinsk mark och egendom, liksom mycket långvariga och strikta utgångsförbud för palestinier i den gamla staden skapar svåra förhållanden för människorna.

Ett 20-tal kulturbyggnader, vissa med rötter från 1300-talet står under akut rivningshot. IDF har åtminstone tillfälligt stoppats genom ett beslut i Israels Högsta domstol som återförvisade militärens planer för ytterligare utredning.

Högsämningsledning i Gaza Detta i huvudsak kreditfinansierade projekt som genomförs av ABB under kontrakt med Palestinian Energy Authority PEA brottas fortsatt med stora svårigheter. Det kommersiellt finansierade kraftverksbygget (franska Alstom) löper på väl. De fyra gasturbinaggregaten är i drift. I juli 2002 kunde transformatorstationen vid kraftstationen (Gaza West), som ingår i det svenskfinansierade projektet tas i drift. Genom detta förbättrades el-försörjningen i Gaza city med omnejd på ett väsentligt sätt.

Byggandet av kraftledningen har avstannat på grund av säkerhetssituationen men också till följd av de problem som förorsakas av att markägare som är missnöjda med erbjuden ekonomisk kompensation. Sida har under perioden gjort flera försök att få parterna samman i syfte att hitta lösningar. Flera handlingsplaner har skisserats, men parterna har hittills inte kunnat enas om ersättning för kostnader till följd av förseningar och extraarbeten.

Under början av 2003 har situationen i Gaza ytterligare försämrats, varför någon lösning för närvarande knappast skymtar. En betydande del av den kraft som kraftverket kan generera (och som behövs i Gaza) kommer då inte att kunna utnyttjas med de ekonomiska följder detta får för PEA.

Upprustning av Betlehems kommunhus Omedelbart efter Operation Defensive Shield's avslutande beslutade Sverige finansiera återanskaffning av utrustning som stals/försvann under den mer än två månader långa ockupationen. Kommunhuset användes som skyttenäste och kontor av militären. Ny telefonväxel, nya datorer, kopiatorer mm har införskaffats. Insatsen har varit avgörande för kommunens möjligheter att komma på benen igen.

Stridsvagnar på Krubbans Torg orsakade förstörelse och torget har nu blivit allmän parkeringsplats genom att stenstolpar som hindrade infart körts ned. Återstående medel kommer att användas till att återställa torget och skall kombineras med medvetandegörandeinsatser bland

befolkningen för att säkerställa ett riktigt utnyttjande av denna prominenta plats.

Kultur

Programstöd till Bethlehem Peace Center BPC har drabbats mycket hårt av israeliska intrång och av stridshandlingar. Stora delar av planerade program har fått inställas och ideliga omplaneringar har skett. Personalen har trots detta fortsatt att aktivt söka möjligheter för olika programverksamheter.

En sammanställning över intäkter och utgifter under 2002 ger en bild av situationen. Verkliga kostnaderna uppgår endast till 64% av budgeterat. Att det ändå blir så mycket beror på att medel använts för att återställa vad som slogs sönder/stals under IDF's ockupation av fredscentret. På intäktsidan är det mer dramatiskt, än än inte oväntat. Intäkterna uppgick endast till 2% av budgeterat.

Det nuvarande treårsavtalet har förlängts och fortsatt stöd planeras. Som ett led i planeringen besökte hösten 2002 tre personer från BPC kulturinstitutioner i Sverige. Goda kontakter skapades med bland andra Stockholms, Frölundas och Leksands kulturhus liksom med Fryshuset. Ett konkret uttryck för svensk solidaritet var Leksands kyrkas beslut att anslå hela julkollekten (15 000 kronor) till Betlehem. Ytterligare en kontaktyta har skapats som parterna nu söker bygga vidare på.

Programstöd till Riwaq Organisationen har trots stora svårigheter kunnat genomföra merparten av planerade aktiviteter. Det nationella registret över kulturbyggnader är färdigställt. 50 000 historiska byggnader är nu dokumenterade och registrerade. Under våren kommer registret att tryckas upp och distribueras. Riwaq har tillfrågats om att bistå Zanzibar i framtagandet av ett liknande register där, ett uppdrag som man med entusiasm tar sig an så snart möjlighet ges att resa dit.

Riwaq har även fått i uppdrag att ta fram underlag för en fornminnes- och kulturlagstiftning. Ett första utkast har levererats till Kulturministeriet.

Ett antal betydelsefulla publikationer har färdigställts. Det svenska anslaget har använts bland annat för att utarbeta och trycka en bok om förstörelse av kulturarvet under Operation Defensive Shield. Bokens titel är 'Earthquake in April'.

I samarbetet med Riwaq har Sverige mäklat en intressant kontakt mellan Riwaq och Turkiets Generalkonsul i Jerusalem. Generalkonsuln har en omfattande samling av gamla fotografier från det Ottomanska Palestina. I dessa ingår mycket material om bebyggelsen. Materialet tillsammans med de möjligheter kontakten med Turkiet ger till access till turkiska arkiv tillför en ny dimension.

Den svenska organisationen *FOJO*, som arbetar med journalistutbildning har fortsatt ge utbildning till palestinska journalister i Ramallah, Birzeit Universitetet och i Gaza. *Musikproducenten Yabous* lyckades under sommaren genomföra sin fjärde musikfestival i östra Jerusalem, *Songs of Freedom*, som var en lika bejublad tillställning som tidigare år. Eftersom festivalen 2001 ställts in på situationen, var det med stor glädje som Yabous presenterade årets festival som gästades av musikgrupper från Afrika, Latinamerika och Europa.

MR/Demo

Inom ramen för samarbetet med Svenska sektionen av Internationella Juristkommissionen har Sida i samarbete med ICJ-S och andra givare låtit göra en finansiell utredning av MR-organisationen LAW-Society. Indikationer visade under hösten 2002 på att allt inte stod rätt till inom LAW och att medel kunde ha använts på ett icke avtalsenligt vis. I mars 2003 överlämnade Ernst & Young slutrapporten till Sida och de andra givarna. Givarna konstaterade att LAW misskött sin bokföring och att givarna inte har fått tillförlitlig ekonomisk redovisning. Den slutliga rapporten visade att motsvarande ca 23 mkr hade avsatts på konton utanför den formella redovisningen. Ytterligare drygt 12 mkr har använts på ett otillbörligt sätt eller inte kunnat redovisas alls. Utredningen visade även på att organisationens revisorer gravt misskött sina uppgifter och avgivit felaktig revision. ICJ-S har inte gjort någon utbetalning till LAW sedan september 2001. De var sedan länge missnöjda med den ekonomiska redovisningen och hade krävt kompletteringar. Samarbetet med LAW är numera avbrutet och undersökningar inför en rättsprocess har inletts.

Svenskt samarbete med den palestinska motsvarigheten till Justitieombudsmannen JO, d v s Palestinian Independent Commission for Citizens' Rights PICCR har fortsatt under 2002–2003. Inom ramen för samarbetet med PICCR har ett givarkonsortium bildats mellan Sverige/Sida, Norge, Danmark, Nederländerna och Schweiz. Detta är ett nytt initiativ bland givarna och syftet är att förbättra samarbetet med palestinska NGOs. Initiativet kommer att utvecklas under våren 2003 för att sedan kunna appliceras på fler samarbetsorganisationer.

5. Samordning bland biståndsgivare

Biståndssamordningen för stödet till VB/G byggdes upp för snart 10 år sedan i anslutning till 'Oslo-processen' och avtalen mellan Israel och PLO. Det är en trepartsprocess, som inte bara involverar mottagare och givare utan även Israel. I och med Oslo-processens sönderfall fungerar den inte enligt planerna. Man har dock hållit fast vid själva processen (Ad Hoc Liaison Committee AHLIC och Local Aid Coordination Committee LACC med undergrupper, s k Sector Working Groups SWG) i hopp om att få tillbaka parterna.

'Kvartetten' har seglat upp som numera viktigaste forum för fredsprocessen i MÖ. När den palestinska reformprocessen påbörjades tillsatte Kvartetten sommaren 2002 en Task Force on Palestinian Reform, som i sin tur genererat lokala Reform Support Groups (RSG) för olika reformområden (Elections, Public Administration Reform, Financial Accountability).

Erfarna diplomater menar, att biståndssamordningen för VB/G är den mest komplicerade i världen. Det är en komplex och tidskrävande process, som byggts på efter hand. I december lade FN's gen sekr's specielle representant fram ett reformförslag, som ledde till ett särskilt EU-förslag, som godkändes av COMEP (EU-kommittén för fredsprocessen). I skuggan av Irakkriget har diskussionen om förslagen varit vilande, men beräknas nu återupptas.

Vissa SWG har fortsatt att fungera, därför att de fyllt ett behov. Sverige är ledande givare i SWG för sysselsättningsskapande program. Detta gav Sverige en ledande och samordnande roll i den Världsbanksfinansierade utvärdering av sysselsättningsskapande program som genomfördes sommaren 2002. Baserat på slutsatserna av utvärderingen och den mycket negativa utvecklingen på sysselsättningsområdet fastslogs, att en väsentligt bättre samordnad och mer målinriktad strategi krävs. Sverige har stöttat processen att ta fram en sådan strategi bland annat med konsult hjälp. PA har nu fastställt den nya strategin. De organisatoriska arrangemang som krävs för ett effektivt genomförande av strategin diskuteras f.n. Också vad gäller genomförandet förväntas att Sverige spelar en aktiv och framträdande roll.

I samband med det kraftigt ökande behovet av humanitärt bistånd, har det blivit alltmer uppenbart att det finns ett behov av effektiv samordning också på det humanitära området. GK har aktivt, genom sitt

arbete via EU, arbetat för att få till stånd en funktionell och operativ policysamordning inom ramen för det humanitära biståndet till VB/G. Under perioden har en intern grupp för humanitär samordning inom EU/EC tagit fram ett strategidokument (EU HOMS Report on Emergency Assistance) som bl a ger förslag till en samordningsorganisation. Rapporten har godkänts av COMEP och utgör numera ett styrdokument för hur arbetet med humanitära frågor bedrivs inom ramen för EU's gemensamma arbete i VB/Gaza.

På basis av EU HOMS-rapporten har EU tagit initiativ till att etablera en samlad internationell humanitär policysamordningsgrupp (Humanitarian and Emergency Policy Group, HEPG). Gruppen består av FN, USA, Norge, Världsbanken och EU. Ordförande för gruppen är EU. FN:s samordningsorgan för humanitärt bistånd, OCHA, är sekretariat. HEPG arbetar tillsammans med den palestinska myndigheten och de operationella organisationerna för humanitärt bistånd (UNRWA, WFP, ICRC, Unicef, NGOs m fl). Genom en samlad ansats strävar givarsamfundet efter att bättre kunna genomföra det humanitära biståndet i en annars mycket komplex miljö. Målet är att undvika överlappningar och se till att även det långsiktiga utvecklingsperspektivet vidmakthålls.

West Bank and the Gaza Strip (incl. East Jerusalem)									
Financial Overview as per 31st of March 2003	Period of agree- ment	Agreed amount	Planned amount	Total disburs through 2002	Actual disburs during 2003	Planned disburs 2003	Planned disburs 2004	Planned disburs 2005	Sida ref. Code (PLUS)
GRAND TOTAL		1140677	475006	810836	265779	436586	187199	121500	
TOTAL WITHIN INDICATIVE COUNTRY ALLOCATION 15518		578688	469400	531154	25832	187933	174420	121500	
I. Social and Cultural Sectors (incl. Media)		156625	108500	102240	13630	60952	42925	32500	
Children									
National Plan of Action for Children 3 year Plan (AP): PA/MoPIC	9912-0306:A	33300		31386					72000384/85/86/ 87/88/89/90
National Plan of Action for Children,, UNICEF AP: UNICEF	0001-0306:A	8000		8000					72000391 72000392
National Plan of Action for Children, Evaluation AP: Consultant	0301-0312:P		500			500			
National Plan of Action for Children, Emergency Plan P:NPA/MoPIC	0301-0312:I		15000			15000			72600310
National Plan of Action for Children 3 year Plan + NPA Secretariat AP: NPA/MoPIC	0401-0612:I		45000				15000	15000	72600308 72600309
National Plan of Action for Children MonitoringTeam AP: Consultant	0401-0612:I		3000				1000	1000	72 600 311
Child Statistics Program Palestinian Central Bureau of Statistics AP: SCB	9808-0306:A	3500		3356					72000123
Health									
Primary Health Programme Union of Palestinian Medical Relief Committees AP: PGS	0106-0409:A	24000		15000	4500	9000			72300102
Primary Health Programme Union of Palestinian Medical Relief Committees AP: PGS	0410-0712:I		20000				9000	9000	
Child Health Programme Union of Palestinian Medical Relief Committees AP:PGS	0207-0507:P		9000			3000	3000	3000	72300124
Psycho-Social Health Gaza Community Mental Health Programme AP: PGS	0201-0509:A	9925		3500	875	3500	2925		72300104
Community Based Rehabilitation Local Pal. NGO's AP: Diakonia	0201-0508:A	23000		8000	5000	8000	7000		72300103
Follow-up Health Projects A: Consultant Study	0201-0312:P		500				500		72004735
Safe motherhood Study AP: Consultant Study	9901-0506:A	1350		450		450			41000112

Financial Overview as per 31st of March 2003	Period of agree- ment	Agreed amount	Planned amount	Total disburs through 2002	Actual disburs during 2003	Planned disburs 2003	Planned disburs 2004	Planned disburs 2005	Sida ref. Code (PLUS)
Culture									
Swedish Drama Institute (DI) Performing Arts Program AP: DI	0101- 0312:A	9350		5850	1000	3500			72600386
Culture Fund (GK) Consulate General of Sweden AP: GK	0101- 0212:A	700		641		59			72004852
Music Festival Jerusalem Yabous Productions AP: Yabous Productions	0105-0309:A	3000		2000		1000			72600391
Music Education Progr. National Conservatory of Music AP: NCM	0110-0312:A	6000		2000	2000	4000			72600385
Gothenburg University Music Program AP: Gothenburg University	2004-2006:I		10500				3500	3500	
Cultural Heritage Program RIWAQ AP: RIWAQ	0110-0412:A	6000		4000		2000			72600096
Support to Bethlehem Peace Centre , Second phase AP: Bethlehem Peace Centre	0308-0612:I		5000			500	1000	1000	
General Support to Bethlehem Peace Centre AP: Bethlehem Peace Centre	0108-0312:A	6100		3457	255	2643			72500166
Children's Literature Programme AP: Diakonia	0108-0412:A	10000		6500		3500			72600384
Children's Literature Extra Support 2002, Diakonia AP: Diakonia	0201-0212:A	4300		4300					72500197
Evaluation of Culture Programme AP: Consultant Team	0210-0212:A	500				500			72500167
Media									
Journalist training Beirzeit University AP: FOJO	2001-2003:A	7600		3800		3800			72600388
Journalist training Beirzeit University AP: FOJO	2004-2006:I		7500				2500	2500	
II. Democratic Governance & Human Rights		56002	51700	33458	6248	19599	22645	18000	
Local HR General Support National NGOs AP: ICJS	0103-0409:A	40228		26914	6160	13314			72001026
Local HR General Support National NGOs AP: ICJS	04-06:I		40000				13000	13000	72600307
Local HR focus on Women National NGOs AP: Kvinna till Kvinna	0202-0506:A	6555		1725		2285	2545		72603018
Human Rights Ombudsman PICCR AP: PICCR/ Donor Consort.	0201-0506:A	4500		1500		1500	1500		72603017

Financial Overview as per 31st of March 2003	Period of agree- ment	Agreed amount	Planned amount	Total disburs through 2002	Actual disburs during 2003	Planned disburs 2003	Planned disburs 2004	Planned disburs 2005	Sida ref. Code (PLUS)
Local Com. Inst. Dev. Progr. Empower Local Councils HDIP (incl. eval. HDIP/CDA+Audit HDIP) AP: HDIP/Jahrskog AB	0009-0302:A	4119		3319	88	800			72001024 72600340 72600350
Local Com. Inst. Dev. Progr. Empower Local Councils HDIP (Bridging fund) AP: HDIP/Consultant	0206-0303:A	600					600		72600260
Local Com. Inst. Dev. Progr. Empower Local Councils HDIP AP:HDIP	0301- 0612:I		10000				5000	5000	72600306
Capacity Building Northern Gaza Municipalities AP: Mayors Council, MLG	P		1700			1700			72600303
Local Government Dev. Northern Gaza Municip. AP:Loc Gov Council, MLG	I		15000			3000	5000	5000	71001190
III. Infrastructure Development (incl. Water and Sani, Energy, and Empl.)		108374	80200	74594	5331	54720	46500	9000	
Transmission Line - Extraordinary Costs 1 Palestinian Energy Authority AP: MOPIC	0110-0306:A	18000		16310		1690			71600600
Transmission Line - Extraordinary Costs 2 Palestinian Energy Authority AP: MOPIC	I		15000				15000		
Jabalyia Stormwater & Sewerage Programme in Northern Gaza, fast track 2 AP: Pal. Water Authority	0201-0312:A	30000		16660	4250	13340			71009690
Re-use of Waste Water in Northern Gaza, AP: PWA	I		10000			1000	6000	3000	71000731
Sewerage Treatment Plant in Northern Gaza, Design, VA- project/SWECO AP: PWA	0008-0312:A	15800	3000	9281	983	9000			71002029
Arbitration costs Bethlehem Peace Centre AP: Bethlehem Municipality	0207-0212:A	250		229		21			71002046
Ecological Sanitation Programme, Hebron AP: Palestinian Hydr. Group	0001-0209:A	1300		1300					71002101
Ecological Sanitation Programme, Hebron AP: Palestinian Hydr. Group	I		2500				500	1000	
Hebron Revitalisation Plan, Phase III AP: Hebron Rehab. Comm.	P		3000			1000	1000		
Rehabilitation of Bethlehem Municipality AP: Bethlehem Municip.	0205-0306:A	1000		772		228			41000223
Follow-up Urban Program to be used by Urban and Gk AP: Various	0207-0303:A	1300		896	11	404			71000634
Follow-up Urban Program to be used by Urban AP: Various	P		1000						

Financial Overview as per 31st of March 2003	Period of agree- ment	Agreed amount	Planned amount	Total disburs through 2002	Actual disburs during 2003	Planned disburs 2003	Planned disburs 2004	Planned disburs 2005	Sida ref. Code (PLUS)
Employment Generation									
Upgrading municipal infrastructure in Gaza AP: UNDP	0012-0112:A	15924		15683					41000181
Training programs, unempl. AP: UNDP	I		15000			5000	10000		
Cleaning inside buildings in Hebron Old City 1 AP: Hebron Rehab. Com.	0201-0306:A	2300		2300					71009000
Cleaning inside buildings in Hebron Old City 2 AP: Hebron Rehab. Com.	0211-0312:A	4000			750	4000			71001248
Rehabilitation Cultural Buildings ,WB, Phase 1 AP: RIWAQ	0202-0312:A	6000		6000					71008999
Rehabilitation Cultural Buildings, WB, Phase 2, AP: RIWAQ	0306-0606:I		15000			3000	7000	5000	
Cultural Buildings Rehab. Program, Follow-up AP:Consultant	0201-0306:A	500		363		137			71009001
Historic Towns in Development , Seminar AP:Various	0304-0308:P		700			700			
Job Creation Phase I Northern Gaza Municip. AP: MLG, JCP, NORAD	0207-0312:A	12000		4800	-663	7200			71000729
Job Creation, Phase II, Northern GazaLocal Council. AP: Local Councils+ Norad	0305-0404:P		15000			8000	7000		71001190
IV. Financial and Private Sector Development		16900	9000	13907	0	4136	2350	2000	
Improve Your Business AP: AF-Swe. Management Group	9602-0203: A	5200		5193		0	0		71000373
Chambers of Commerce AP: FPCCIA/ Sydsv. handelskam.	9812-0212: A	9500		7476		2024	0		71001490
Chambers of Commerce, Extension AP: FPCCIA/Sydsv handelskam	0211-0406 I		9000			1500	2000	2000	
Three Trade Studies AP: FPCCIA/ Sydsv. handelskam.	0106-0209:A	600		275		325			71 400 037
Stock Exchange Support Palestinian Secur. Exch. Ltd AP: OM Stockholm	9809-0312:A	1600		963		287	350		71000954
V. Extra ordinary support		40000	40000	40000	0	40000	0	0	
Financial Support to ESSP via the World Bank	0211-0306:a	40000		40000					41000236
Financial Support via the World Bank ESSP II, EMSRP	P		40000			40000			
VI. Soft Development Credits		185000	180000	182370	26	2630	60000	60000	
Transmission line Gaza, Construction, ABB	0001-1501:A	185000		182370	26	2630			71000521
Sewerage Treatment Plant, Construction	I		180000				60000	60000	71002030
VII: Consulate General Staff (Sida)		13297	0	9597	597	3800	0	0	
Programme Officer I (DESO)	9801-0403	7501		5701	274	1800			41000136
Programme Officer II (INEC)	9801-0403	5796		3896	323	2000			41000176
VIII. Miscellaneous		2490	0	394	0	2096	0	0	
Economist WB/G AP:	2003:P	400				400			
Audit WB/G, RAX	02033-0312:a	140		6		134			41000216
Program Development Funds GK/JER 2003	2003	1000				1000			47000001
Legal adviser Gaza-SCI	0107-0312:A	950		388		562			71008561

Financial Overview as per 31st of March 2003	Period of agree- ment	Agreed amount	Planned amount	Total disburs through 2002	Actual disburs during 2003	Planned disburs 2003	Planned disburs 2004	Planned disburs 2005	Sida ref. Code (PLUS)
OUTSIDE COUNTRY ALLOCATION 15519, 15571		561989	5606	279682	239947	248653	12779	0	
I. Regional		16100	5606	7600	0	4706	600	0	
AIC A: AIC	0201-0506:A	1800		600		600	600		41000220
IPCRI A: IPCRI	0201-0312:A	3300		1500		1500			41000218
SFCG A:SFCG	2003:I		606			606			41000232
NIR A: NIR	2003:I		5000			2000			41000235
NAD/NSU NAD	A: 0204-0312:A	11000		5500					41000221
II. Humanitarian Assistance		200889	0	102082	64947	68947	12179	0	
Swedish Medical Team Support to PA Emergency Health Program 2001/02 A: Migrationsverket	0011-0103:A	5000							74001601
UNRWA Support to UNRWA:s Emergency Appeal No:4 A: UNRWA	0201-0306:A	20000		20000					SEKA
UNRWA Support to UNRWA:s Supplementary Emergency Appeal A: UNRWA	0201-0406:A	10000		10000					SEKA
UN CAP 2003 oPt Humanitarian Assistance A: UNRWA	2003:A	28000			28000	28000			SEKA
UN CAP 2003 oPt OCHA Support to Humanitarian Coordination A: OCHA	2003:A	4000				4000			SEKA
Räddningsverket Logistical Support to WFP by Swedish Rescue Services Agency, SRSA A: WFP	0205-0307:A	22328		22328					SEKA
Räddningsverket Logistical Support to WFP by Swedish Rescue Services Agency, SRSA A: WFP	0301-0304:A	1160			1160	1160			SEKA
Räddningsverket Logistical Support to UNRWA by the SRSA A: SRSA	0207-0306:A	12340		12340					SEKA
Räddningsverket Logistical Support to UNRWA by the SRSA A: SRSA	0206-0401:A	3193			3193	3193			SEKA
Räddningsverket EOD-team Technical Support for Explosive Ordnance Disposal by SRSA A: SRSA	0201-0306:A	4677		4677					SEKA
ICRC Support to ICRC Global Appeal for the oPt 2002 A: ICRC	0201-0306:A	15000		15000					SEKA
ICRC Support to ICRC Global Appeal for the oPt 2003 A: ICRC	0301-0406:A	20000			20000	20000			SEKA
Svenska Röda Korset Support for the Palestinian Red Crescent Society, Emergency Health etc. A: SRC	0205-0306:A	1000		1000					SEKA

Financial Overview as per 31st of March 2003	Period of agree- ment	Agreed amount	Planned amount	Total disburs through 2002	Actual disburs during 2003	Planned disburs 2003	Planned disburs 2004	Planned disburs 2005	Sida ref. Code (PLUS)
Palestinagrupperna Support to UPMRC for Emergency Health Programs A: PGS	0205-0309:A	2675		2675					SEKA
Svenska Kyrkan Food Assistance A: Lutherhjälpen	0204-0410:A	1000		1000					SEKA
PMU Interlife Food Assistance, Psycho-Social Support and Medical Support A: PMU Interlife	0205-0210:A	1000		1000					SEKA
Diakonia Medical, Psycho-Social Support and Cash Assistance A: Diakonia	0206-0310:A	1000		1000					SEKA
IM Food Assistance A: IM	0204-0301:A	7982		7982					SEKA
Kvinna till Kvinna Psycho-Social Support A: KtK	0206-0304:A	1788		377	1410	1410			SEKA
Svenska Missions Rådet Food Assistance, Clothing, Medicines, Rehabilitation of Houses A: SMR	0204-0311:A	921		921					SEKA
Sveriges Kristna Råd Observers Programme A: Swedish Christian Council	0206-0307:A	1782		1782					SEKA
Sveriges Kristna Råd Observers Programme A: Swedish Christian Council	0302-0501:A	25360			5879	5879	6801		SEKA
Kooperation Utan Gränser, Reconstruction Pale A: SCC	0302-0501:A	10683			5305	5305	5378		SEKA
III. Multilateral		345000	0	170000	175000	175000	0	0	
UNRWA Annual Core-Funding Support 2002 A: UNRWA	2002:A	170000		170000					Foreign Ministry
UNRWA Annual Core-Funding Support 2003 A: UNRWA	2003:A	175000			175000	175000			Foreign Ministry

Att halvera fattigdomen i världen till år 2015 är vår tids största utmaning. Det kräver samarbete och uthållighet. Samarbetsländerna ansvarar för sin utveckling. Sida förmedlar resurser och utvecklar kunskap och kompetens. Det gör världen rikare.

STYRELSEN FÖR INTERNATIONELLT
UTVECKLINGSSAMARBETE

105 25 Stockholm
Besöksadress: Sveavägen 20
Telefon: 08-698 50 00
Telefax: 08-698 56 15
www.sida.se, info@sida.se